

*Sygn. akt VIII Pz 47/18*

## POSTANOWIENIE

*Dnia 27 sierpnia 2018 r.*

*Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych*

*w następującym składzie:*

*Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka*

*Sędziowie: SSO Grażyna Łazowska*

*SSR del Anna Capik – Pater ( spr)*

*po rozpoznaniu sprawy 27 sierpnia 2018r. w G.*

*na posiedzeniu niejawnym*

*w sprawie A. C. (1)*

*przeciwko (...) S.A.*

*o świadczenie rekompensacyjne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla*

*na skutek zażalenia pozwanej (...) S.A.*

*od wyroku Sądu Rejonowego w G.*

*z dnia 17 kwietnia 2018r. sygn. akt VI P 40/18*

***p o s t a n a w i a:***

- 1. zmienić punkt 2 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądzić od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1350 zł ( tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;*
- 2. oddalić zażalenie w pozostałej części ;*
- 3. zasądzić od powódki na rzecz pozwanej kwotę 367,50 zł ( trzysta sześćdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt groszy), tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu zażaleniowym.*

*(-) SSO Grażyna Łazowska (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Anna Capik – Pater*

*Sędzia Przewodniczący Sędzia*

## UZASADNIENIE

Powódka A. C. (2) domagała się przyznania prawa do świadczenia rekompensacyjnego, czyli zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w J. kwoty 10 000 zł tytułem rekompensaty za utratę prawa do bezpłatnego węgla. Jednocześnie powódka wniosła o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania od powyższej decyzji. Nadto powódka domagała się o zasądzenie od pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Pozwana wniosła o odrzucenie powództwa, ewentualnie o oddalenie powództwa oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy w G. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt 1 oddalił powództwo ,a w pkt 2 odstąpił od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego pozwanej.

W uzasadnieniu orzeczenia o kosztach Sąd I instancji podał, że powódka przegrała proces, a o kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej Sąd orzekł na mocy art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania powódki tymi kosztami. Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może w ogóle nie obciążać kosztami strony przegrywającej. Przepis art. 102 k.p.c. zawiera klauzulę generalną, nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł. z dnia 26 września 2013 roku, I ACa 466/13). Podstaw do jego zastosowania należy poszukiwać w konkretnych okolicznościach danej sprawy przekonujących o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe.

Sąd I instancji uznał, że zostały spełnione przesłanki zawarte w art. 102 k.p.c., albowiem w chwili wytaczania powództwa sprawa miała charakter precedensowy, a tym samym powódka mogła mieć subiektywne przekonanie o zasadności swego roszczenia.

### **Zażalenie na postanowienie o kosztach zawarte w wyroku wniosła pozwana zarzucając:**

- naruszenie art. 98 §1 w zw. §3 w zw. z art. 99 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, tj. nieuwzględnienie, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty wynagrodzenia radcy prawnego oraz koszty sądowe;
- naruszenie art. 102 poprzez jego zastosowanie w sytuacji gdy nie wystąpiła przesłanka szczególnie uzasadnionego przypadku pozwalająca na nieobciążanie strony przegrywającej kosztami procesu.

Żaląca wniosła o :

- zmianę zaskarżanego postanowienia poprzez zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kwoty 1350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwoty 17 zł uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

Uzasadniła, że zgodnie z art. 98 K.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).Pozwana była reprezentowana przez radcę prawnego. Zgodnie z §2 pkt. 4 w zw. z §9 pkt 1.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, stawka minimalna, w odniesieniu do niniejszej sprawy, wynosi 1350 zł. W sprawie pełnomocnik wykonał szereg czasochłonnych czynności w tym analiza dokumentów sprawy, sporządził odpowiedź na pozew i in. Pozwana zaangażowała do sprawy również pracowników działu kadr, pracowników wykonujących czynności administracyjne.

W sprawie nie zaszły okoliczności, pozwalające na nieobciążanie strony przegrywającej kosztami procesu. W szczególności nie zaszła przesłanka szczególnie uzasadnionego przypadku. Trudno w przyjąć, że powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika mogła mieć subiektywne przekonanie o zasadności swego roszczenia, gdy ustawa statuująca uprawnienie do rekompensaty w sposób jednoznaczny wskazuje że (jeśli idzie o sytuację powódki) osobą uprawnioną jest m.in. wdowa po emerycie lub renciście mającym ustalone prawo do emerytury lub renty i pobierającym to świadczenie, który w trakcie pobierania emerytury lub renty był uprawniony do bezpłatnego węgla na podstawie porozumień które utraciły moc przed dniem wejścia w życie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym. Mąż powódki zmarł jeszcze jako pracownik pozwanej w sierpni 2016 r., a więc w czasie gdy uprawnienie do bezpłatnego węgla utraciło swoją moc. Powódka (podobnie jak jej zmarły mąż) musieli wiedzieć, że uprawnienia do bezpłatnego węgla emeryckiego na kopalni (już od dawna) nie było. Osoby, które odchodziły na emerytury po 1 grudnia 2014 r., lub pracowały w tym czasie na kopalni wiedziały o braku uprawnienia do bezpłatnego

węgla emeryckiego, sprawa była przedmiotem żywej dyskusji publicznej na Śląsku. Również sama ustawa jest w tym zakresie bardzo precyzyjna. Ponadto pozwana wyjaśniła brak uprawnienia w piśmie z 22 listopada 2017 r., a nadto powódka była reprezentowana przez radcę prawnego, który posiada wiedzę o dacie utraty mocy porozumień statuujących bezpłatny węgiel i o wyraźnym w tym zakresie brzmieniu ustawy z 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym.

Z samego faktu, że sprawa ma charakter precedensowy nie wynika, jak przyjął Sąd instancji, że powódka mogła mieć subiektywne przekonanie o swoich racjach, a nawet gdyby miała przekonanie, należy rozważyć czy było ono uzasadnione. Wobec tego co zostało podniesione wyżej, zdaniem pozwanej, przekonanie takie uzasadnione nie było. Powódka, bez wątplenia pouczona przez swojego pełnomocnika, musiała mieć świadomość, że występuje z roszczeniem funkcjonującym w wyraźnej kontrze z normą wynikającą z art. 2 pkt.

1 ,b) wy zw. z pkt a) powołanej ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym.

Wiedza powódki o braku jakichkolwiek ustawowych podstaw swego roszczenia wynika też z treści samego odwołania złożonego w sądzie: strona powodowa miała świadomość wyraźnych rozwiązań ustawowych, a powoływała się na ratio legis ustawy. W sprawie nie chodzi zatem o przekonanie powódki o słuszności roszczenia wynikającego z ustawy (na podstawie której złożyła wniosek o przyznanie rekompensaty), ale powódka ogólnie nie zgadzając się na ustanowiony przez ustawodawcę krąg podmiotów uprawnionych (mając o nim wiedzę), zamiast korzystać z innej drogi prawnej, pozywa byłego pracodawcę męża, wiedząc że ustawa uprawnienia jej nie przyznaje.

#### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Stanowisko pozwanej zaprezentowane w zażaleniu zasługuje na aprobatę.

Sąd I instancji w pkt 2 wyroku odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu na mocy art. 102 k.p.c. Pozwana uznała, że nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 102 k.p.c. i zastosowanie winien znaleźć przepis art. 98 k.p.c.

Rację ma pozwana, że nie zachodzą przesłanki, o których stanowi art. 102 k.p.c.

Należy podnieść za Sądem Najwyższym, iż wyjątek od zasady ponoszenia kosztów za wynik sprawy przewiduje art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami; nadto przepis art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981 roku sygn. akt IV PZ 11/81, LEX nr 8307). W niniejsze sprawie nie zachodzi okoliczność odstąpienia od poniesienia przez powódkę kosztów postępowania w całości. Powódka, wytaczając powództwo była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, korzystała z profesjonalnej pomocy prawnej i mogła ocenić szanse wygrania procesu. Sąd II instancji stoi na stanowisku, że sam fakt, iż sprawa jest z zakresu prawa pracy nie uzasadnia zwolnienia powódki od kosztów zastępstwa procesowego, które poniosła strona pozwana. Zwolnienie z tego tytułu powódki od kosztów procesu naruszałoby zasadę równości stron w postępowaniu sądowym i oznaczałoby, że w każdym postępowaniu ze stosunku pracy, że pracownik byłby w uprzywilejowanej pozycji na wypadek przegrania postępowania. Pozwana była zaangażowana w niniejszym postępowaniu wykazując niezasadność roszczenia powódki.

Orzekając o kosztach postępowania, jakie poniosły strony, należało wziąć pod uwagę art. 98 k.p.c .

Koszty pozwanej w postępowaniu przed Sądem I instancji wyniosły 1350 zł ( obliczone na podstawie §9 ust1 pkt 2 w zw. z §2 ust 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych).

Koszty pozwanej w postępowaniu zażaleniowym wyniosły 367,50 zł , na które składają się – 337,50 zł wynagrodzenie pełnomocnika (§10 ust 2 pkt 1 w zw. §9 ust1 pkt 2 w zw. z §2 ust 4 , rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz 30 zł tytułem opłaty od zażalenia.

Zgodnie z art. 2 ust 1 pkt f ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej nie podlega opłacie skarbowej dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia i zezwolenia (pozwolenia, koncesji) albo złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii w sprawach zatrudnienia, wynagrodzeń za pracę.

W związku z powyższym na mocy art. 386§1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. należało uwzględnić zażalenie i zmienić orzeczenie o kosztach , oddalając je w pozostałej części na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

(-) SSO Grażyna Łazowska (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Anna Capik – Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia